

Maakuntahallitus 27.3.2023
Maakuntajohtaja Kari Häkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Varsinais-Suomen matkailu kotimaisten turistien varassa

Varsinais-Suomen matkailuelinkeino toipui melko nopeasti koronapandemian aiheuttamasta kriisistä. Tämä oli seurausta ennen kaikkea kotimaisen matkailun hyvin nopeasta kasvusta, sillä jo kesällä 2020 Varsinais-Suomessa kirjattiin normaali määrä yöpymisiä ja kesinä 2021 ja 2022 menttiin selvästi aiempien vuosien yli. Varsinais-Suomesta onkin muodostunut koronakriisin seurauksena selvästi aiempaa suositumpi kotimaan matkakohde.

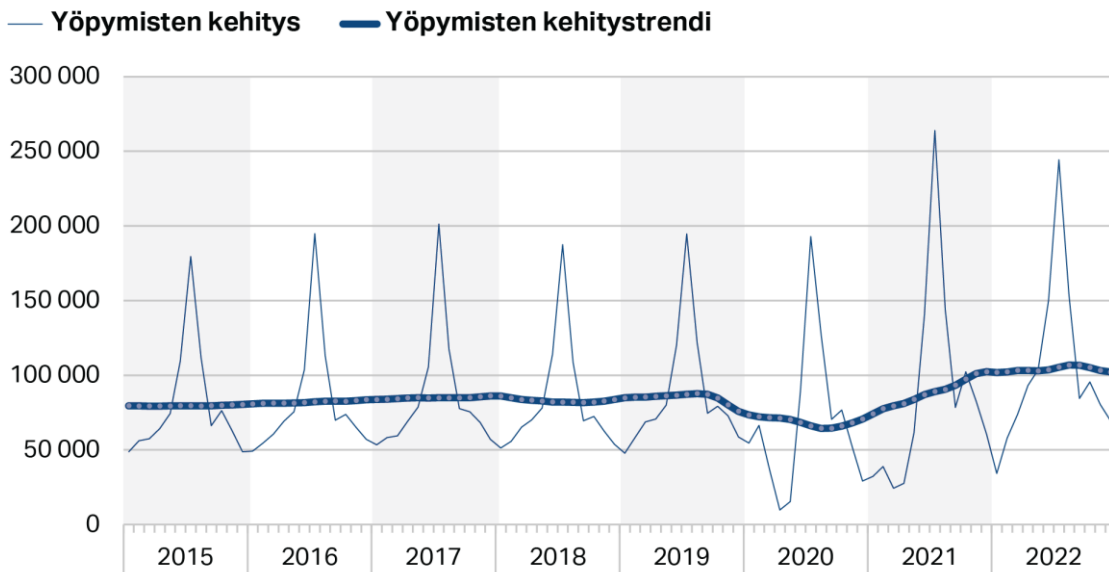
Ulkomailta tulevien matkailijoiden määrä sen sijaan jäi matkustusrajoitusten vuoksi pandemian aikana ymmärrettävästi hyvin alhaiselle tasolle. Kuitenkin myös kesällä 2022 ulkomaiset yöpymiset olivat selvästi koronaan edeltävää tilannetta alemmalla tasolla, ja ulkomaisten matkailijoiden virrat Varsinais-Suomeen jäivät viime vuonna lähes 50 % vuoteen 2019 verrattuna.

Varsinais-Suomen ulkomaisten yöpyjien määrä on huomattavan alhainen myös maakuntien välisessä vertailussa. Kaikissa maakunnissa kansainvälinen turismi on vähentynyt. Kuitenkin Varsinais-Suomessa ulkomainen matkailu väheni eniten, jos ei huomioida Itä-Suomen maakuntia, joiden matkailu kärsi itärajan sulkemisesta. Sen sijaan kotimaan matkailun osalta lounainen Suomi pärjasi hyvin. Varsinais-Suomessa kasvu oli toiseksi suurinta Ahvenanmaan jälkeen, mikä antaa toivoa saaristomatkailun tulevaisuudennäkymille.

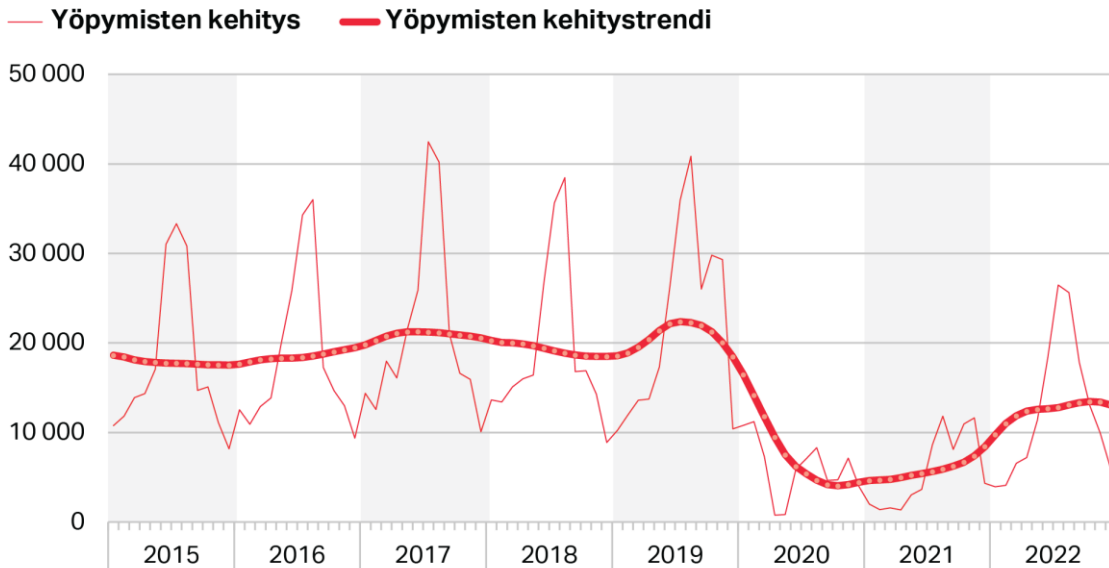
Yksi selitys ulkomaisten yöpymisten alhaiseen tasoon voi löytyä Turun lentoaseman matkustajamäärien tarkastelusta. Turun lentoaseman matkustajamäärien palautuminen on ollut Helsinki-Vantaata hitaampaa samalla, kun Tampereen lentoasema on hyötynyt Air Balticin uusista reiteistä. Syksyllä 2022 myös Turun lentoaseman liikenne alkoi elpyä SAS:n avattua uudelleen Tukholman reitin. Onkin mielenkiintoista nähdä, onko tällä vaikutusta ulkomaisten matkailijoiden määriin tulevana kesänä.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

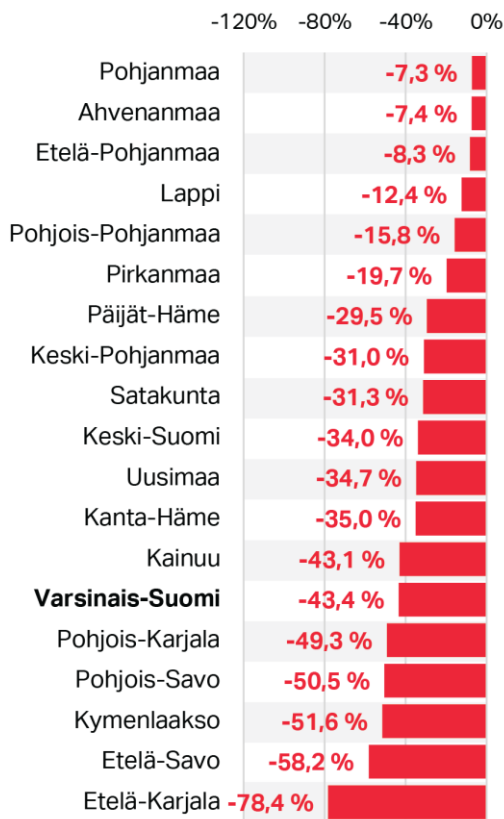
Kotimaisten yöpymisten määrän kehitys Varsinais-Suomen majoitusliikkeissä (rekisteröidyt majoitusliikkeet)

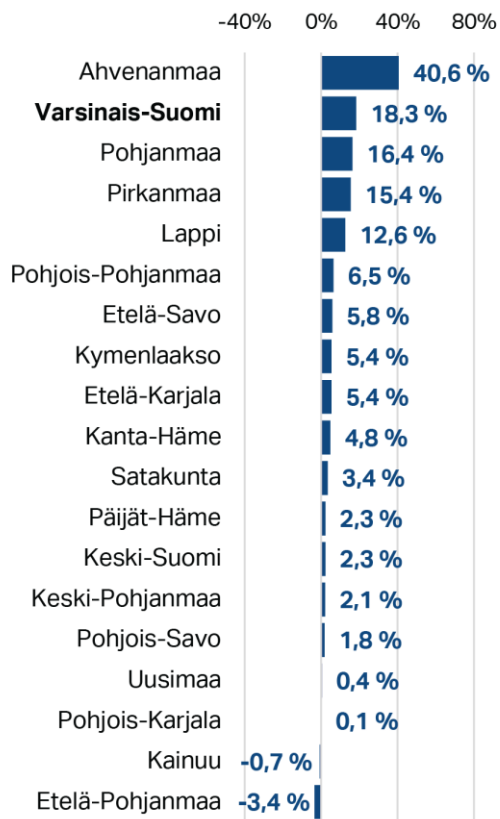
Ulkomaisten yöpymisten määrän kehitys Varsinais-Suomen majoitusliikkeissä (rekisteröidyt majoitusliikkeet)

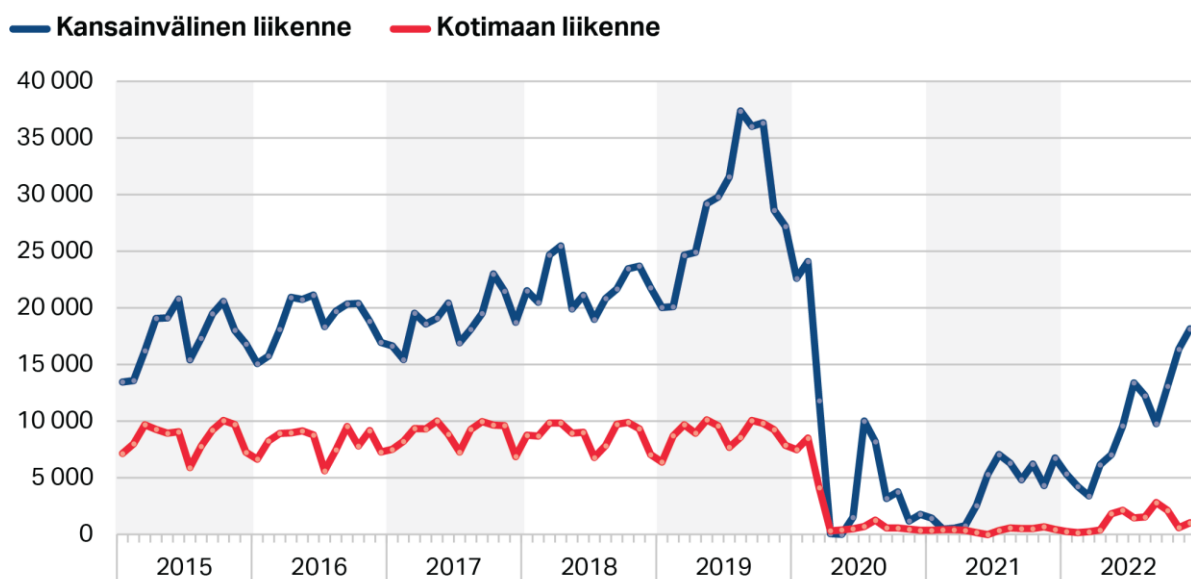
Ulkomaisten yöpymisten muutos 2019–2022 (%)

Kotimaisten yöpymisten muutos 2019–2022 (%)

Turun lentoaseman matkustajamäärän kehitys (henkilöä)

Lounaistieto palkittiin vuoden 2023 ICT-tekona

Turun kauppakamarin ICT-valiokunta on myöntänyt vuoden 2023 ICT-teko-tunnustuksen Lounaistiedolle. Kauppakamari palkitsee vuosittain henkilön, yrityksen tai teon esimerkillisestä toiminnasta digitalisaation parissa.

ICT-valiokunnan puheenjohtaja Petri Syväjärven mukaan ”Lounaistiedon keskeisenä tavoitteena on kehittää avoimen tiedon ja paikkatiedon käytettävyyttä ja monipuolista hyödyntämistä sekä alueen toimijoiden yhteistyötä ja osaamista. Lounaistieto on onnistunut tässä tehtävässään erinomaisesti pitkäjänteisen työnteon kautta.”

Lounaistieto on edistänyt tiedon avoimuutta jo yli kahden vuosikymmenen ajan. Tänä aikana kymmenet koordinaattorit, projektityöntekijät ja korkeakouluharjoittelijat ovat tehneet korvaamatonta työtä Lounaistiedon tavoitteiden eteen. Erityinen kiitos menee kuitenkin toiminnan käynnistäjien visionäärisyydelle, kun Risto Kalliola Turun yliopistosta, Heikki Saarento Varsinais-Suomen liitosta ja Risto Rauhala silloisesta Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta näkivät tarpeen paikkatietoyhteistyölle, joka on jatkunut tähän päivään saakka.

”Digitaalinen maailma Lounaistiedon ympärillä on muuttunut dramaattisesti, mutta datan avoin saatavuus ja yhteentoimivuus ovat yhä yhtä tärkeitä asioita kuin vuosituhatien vaihteessa”, muistuttaa tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen.

Lue lisää liiton sivuilta: <https://varsinais-suomi.fi/lounaistieto-on-vuoden-2023-ict-teko/>

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Varsinais-Suomen tavoitteena nopeat yhteydet, puhdas meri ja maakunnan kasvu

Varsinais-Suomen tavoitteena on eduskuntavaalien jälkeen kestävästi kehittyvä ja elinvoimainen maakunta. Kehitystä tavoitellaan kolmella kärkiteemalla.

Nopeat yhteydet: Toteutetaan Tunnin juna Turun ja Helsingin välillä. Kestävä, toimintavarma ja hyvän kapasiteetin raideyhteys pääkaupunkiin tarkoittaa Turku–Salon kaksoisraiteen ja Espoo–Salon oikoradan rakentamista. Perinteisen liikennehankkeen sijaan yhteydellä tavoitellaan laajoja yhteiskuntataloudellisia hyötyjä.

Puhdas ja houkutteleva saaristomeri: Käännetään Saaristomeren kehitys vaalikauden aikana. Jatketaan Saaristomeri-ohjelmaa ja kohdennetaan Saaristomeri-työlle rahoitus valtion budjetissa. Saaristomeren hot spot -tiekartan tunnistamat toimenpiteet otetaan täysimääräisenä käyttöön purkamalla lainsäädännön esteet. Lannan kiertotaloutta edistetään alkuvaiheessa teknologiariippumattomalla ravinnekiertotuella.

Kasvu ja osaava työvoima: Puututaan kasvua rajoittavaan osaavan työvoiman vajeeseen panostamalla koulutukseen. Nostetaan korkeakoulujen perusrahoitusta ja lisätään aloituspaikkoja kasvumaakunnissa työvoimapaaloilla. Laajennetaan aluetaloudelle tärkeitä koulutusvastuita- ja oikeuksia. Mahdollistetaan englanninkielinen koulutuspolku kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi.

Maakuntahallituksen hyväksymät hallitusohjelmatavoitteet on valmisteltu yhdessä Varsinais-Suomen Yrittäjien ja Turun kauppakamarin kanssa.

Lisätietoja: kehittämisspäällikkö Malla Rannikko-Laine, puh. 040 721 3429

We make transition! -hanke käynnistynyt

Kansainvälinen *We make transition! – Towards sustainable and resilient societies through empowered civil society and collaborative innovation* -hanke käynnistyi maaliskuun alussa. Hanke pyrkii tiivistämään julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan innovaatioyhteistyötä ekologisiin ja sosiaalisiin haasteisiin vastaamiseksi. Hankkeessa pilotoidaan [murrosareenamenetelmää](#) innovaatioyhteistyön välineenä ja lisätään tietoa kestävyys siirtymän fasilitoinnista (eng. *transition management*). Hanke toteuttaa Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ tavoitteita osallisuudesta, innovatiivisuudesta ja kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomesta.

Hankkeen [käynnistysseminaari järjestettiin Helsingissä 9.-10.3.](#) Varsinais-Suomessa hankkeen toteutus pilotti-paikkakunnilla Kemiönsaaressa ja Uudessakaupungissa on alkanut työstettävien teemojen rajaamisella ja niihin kytkeytyvien kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kartoittamisella. Kevään 2023 toimenpiteitä ovat valittavien teemojen tiedonkeruumenetelmänä järjestettävät ryhmähaastattelut sekä hankkeen yhteiset virtuaalityöpajat kestävyys siirtymän fasilitoinnista. Työpajat ovat avoimia aiheesta kiinnostuneille alue- ja paikallishallintojen ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustajille sekä kestävyys siirtymän tutkijoille.

Varsinais-Suomen liitto on hankkeessa partnerina ja toteuttaa hanketta yhdessä liitännäisjäsenten Kemiönsaaren kunnan, Uudenkaupungin kaupungin, Ukipolis Oy:n ja Varsinais-Suomen Kylät ry:n kanssa. Muut hanke-partnerit ovat alue- ja paikallishallintoviranomaisia sekä kehittämisorganisaatioita Suomesta, Virossa, Latviasta, Puolasta, Saksasta ja Norjasta. Hanketta yhteisrahoittaa EU:n Interreg Baltic Sea Region -ohjelma.

Lisätietoja: projektikoordinaattori Henna Salminen, p. 040 569 3554.

Viisi uutta KETS-kuntaa Varsinais-Suomessa

Kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) ovat liittyneet Naantali, Nousiainen, Loimaa, Mynämäki ja Paimio. Entuudestaan sopimuksen piiriin kuuluvat Aura, Laitila, Salo, Turku ja Uusikaupunki. Kunta-alan sopimukseen on kuntayhtymänä puolestaan liittynyt Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Sopimusta valmistelee tietojemme mukaan kaksi kuntaa. Jo liittyneiden kuntien alueella asuu 66 % maakunnan väestöstä.

Valonia tukee kuntien yhteistyötä

Valonia on tukenut kuntien energiatehokkuustyötä jo pitkään. Yhtenä toimintamuotona on kuntien teknisten säännölliset verkkotapaamiset, joita pidetään vuosittain 4–6 kertaa. Vuoden 2022 aikana tapaamisia oli useampi, koska kunnille pidettiin lyhyitä työpajoja energiatuista ja niiden hakemisesta sekä energiatehokkuussopimuksen liittymis- ja raportointidokumenteista. Tavoitteena on saada uusia kuntia liittymään sopimusmenettelyyn sekä auttaa kuntia vertaistuen saamisessa. Tapaamisiin on osallistunut kerralla lähes kymmenen kuntaa, joskus enemmänkin. Syksyllä 2022 keskustelua hallitsi energiansäästö kunnissa ja niiden kiinteistöissä. Valonia välitti sähkönsäästövinkejä kuntien asukkaille Astetta alemmas -kampanjan avulla, ja yhdeksän kuntaa liittyi itsekin kampanjakumppaniksi.

Toimenpiteet tuottavat tuloksia

Energiatehokkuussopimuksen raportoinnista kootuista tiedoista ilmenee, että vapaaehtoisin energiatehokkuussopimukseen liittyneet yritykset ja kunnat ovat tehostaneet vuosittaista energiankäyttöään yhteensä 10,3 terawattitunnilla (TWh) vuosina 2017–2021. Säästö vastaa määrältään 515 000 sähkölämmitteisen pientalon vuosittaista energiankäyttöä.

Säästöt ovat syntyneet, kun energiatehokkuussopimukseen liittyneet tahot ovat tehneet viiden vuoden aikana yhteensä vajaat 19 000 yksittäistä energiankäytön tehostamistoimenpidettä ja investoineet energiatehokkuuteen noin 1 007 miljoonaa euroa. Säästö vastaa noin 2,9 % Suomen kokonaisenergiankäytöstä 2020.

Lisätietoja:

Liisa Harjula, energia-asiantuntija, liisa.harjula@valonia.fi, 040 1820 412

Ronja Ryyppö, energia-asiantuntija, ronja.ryyppo@valonia.fi, 040 7290 020

Yhä useampi polkee työsuhdepyörällä ja edun tarjoaminen on nyt työnantajalle helpompaa – infowebinaarin videotallenne ja materiaalit saatavana Valonian verkkosivuilla

Työsuhdepolkupyöräetu on nykyisin tarjolla yhä useammalla työpaikalla. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet markkinoilla olevat palveluntarjoajat, jotka hoitavat käytännön järjestelyt työnantajan puolesta kokonaispalveluna. Valonia järjesti helmikuussa kunnille ja yrityksille suunnatun webinaarin, jossa kerrottiin erilaisista tavoista ottaa käyttöön työsuhdepolkupyöräetu. Webinaarissa kuultiin useita käytännön esimerkkejä ja kannustavia kokemuksia.

Työsuhteypolkupyöräilijä saa kunnan kohentumisen lisäksi ajaa turvallisemmalla ja paremmin varustellulla pyörällä, mikä myös huolletaan säännöllisesti. Työnantajan ei tarvitse hankkia pyöriä omistukseensa, koska palveluun sisältyy pyörä, tarvikkeet, huolto sekä vakuutus ja kumppani hoitaa sopimukset sekä käyttäjien tuen. Työnantajan kustannus syntyy toimisto- ja käsittelykuluista ja se on sopimuksesta riippuen luokkaa 12–15 euroa per pyörä kuukaudessa.

Verotuksen näkökulmasta polkupyöräetu voidaan antaa kolmella tavalla: palkan lisäksi kuten autoetu, palkan osana tai osana kokonaispalkkaa. Vaikutus edun verovapauteen on kaikilla tavoilla sama. Verovapaan polkupyöräedun edun määrä on enintään 1 200 euroa vuodessa. Usein kysytään myös joukkoliikenteen työsuhtematkalipun ja polkupyöräedun yhteisvaikutuksista: näiden verovapaa enimmäismäärä on yhteensä 3 400 euroa vuodessa.

Suosittu tapa työsuhteypolkupyöräedun järjestämiseen on antaa etu kuukausittain palkan osana. Työsuhteypolkupyörän verotusarvo (100 €/kk) sisällytetään palkkaan ja rahapalkka alenee verotusarvon verran. Työntekijä saa hyväkseen veroedun, eli lopullinen palkasta tehtävä vähennys on noin oman veroprosentin verran. Jos taas etu annetaan palkan lisänä kuten autoetu tai lounasetu, sillä ei ole vaikutusta työntekijän veronalaiseen palkkaan.

Kaikissa webinaarissa esillä olleissa työpaikoissa etu annettiin palkan osana. Puheenvuoroissa kuultiin useita yritysesimerkkejä sekä Raision kaupungin kokemuksia vuonna 2022 käyttöön otetusta edusta. Raisio on varsinaissuomalaisista kunnista ensimmäinen, joka on ottanut edun käyttöön. Useat muut kunnat ovat myös tehneet periaatepäätöksen työsuhteypolkupyöräedun käyttöönotosta tai selvittävät sitä parhaillaan.

Aiheeseen voi tutustua tarkemmin [webinaarin materiaalien](#) avulla. Videotallenne on tekstitetty, joten se on kaikkien nähtävissä Valonian verkkosivuilla.

Webinaari järjestettiin osana Valonian toteuttamaa Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2023 -hanketta, joka on saanut Traficomilta liikkumisen ohjauksen valtionavustusta.

Lisätietoja:

Paula Väisänen, Valonia paula.vaisanen@valonia.fi, puh 044 9075986

Olli Haapanen, Valonia olli.haapanen@valonia.fi, puh 040 192 1525